

**Tənnəmənnəka tan Jafon
ta tənəttafat əd tassay əd
ikkalan win tamawen**

Minitar wan cugas əd tətəttit

Teyaray ən tətəttit win igorasan (EDOS) day addawlat ən Nijər

Əlkətab n-asəlmə ən amarwas

Wan almawakilan

Febriye 2007

Agence Jaènonaise des Ressources Vertes (J-Green)

**Tənnəmənnəka tan Jafon əd ərrəzəyan (J-Green)
Ətiwaga əs tadhəl ən ONG ADA day əššəyəl wan EDOS**

Tanamarak

Tanamarak	2
Təzugəst.....	3
I. Ideran n-əlkəttab wa	4
Tarrayt ta tazzarat : amini əd Xakimi fell igi salan	4
Tarrayt tan sanatat : Əmənəy n-aytedan dəffər teyaray.....	4
Tarrayt tan karadat : Amini n-igi isaggawaran win amarwas əd alqanun əd ənnizam9	
Tarrayt tan əkkozat : Amini fell igi n-asaggawar win tənnəmənnəka wen amarwas	10
Tarrayt tan səmmosat : Igi n-ənnuy n-amini n-amarwas	13
Tarrayt tan sədisat: amini wan asəlməd fell akkəni n-akkənas.....	15
Tarrayt tan əssayat : amini n-asəlməd fell aggaz n-imutag mey asinsi n-azrof.....	16
Tarrayt tan əffamat : amini n-asəlməd fell amarwas	17
Tarrayt tan təzayat : amini n-asəlməd n-agaraw ən riba əd bana mey aksud.....	18

Tisardaf 1: ALKA% N-AMARWAS

Tisardaf 2 : ALKAD WAN ASINSI N-AZROF DAy ƏŞŞUNDUX AWATAY

Tisardaf 3 : ALKA% ƏN SALAN WIN TƏNNƏMƏNNƏKA AKK KARAD CILIL

Tisardaf 4 : ALKA% N-AMARWAS

Tisardaf 5 : ALKA% ƏN TANAYLA

Tisardaf 6 : ALQANUN ƏN TƏNNƏMƏNNƏKA TAN AMARWAS

Tisardaf 7 : ƏLMISAL N-ALQANUN ƏN TƏNNƏMƏNNƏKA N-AMARWAS

Təzugəst

Əlkəttab wa iga fel asəlməd n-əşşəYəl n-azrof, əlkəttab. Wa iktab fel muušetan win aYrum meddan əd šidoden. Yamos tadhəlt i mušetan. Mušetan wina əwartan uzuk n-igi takkayt əd aytedam daY təməwit tan n-əşşəYəl n-azrof daY tənnəmənnəkawan əd isaggawaran n-azrof. Əlkəttab wa yəkmâs ciya& tarrayan cin ze əlkkəman muše win aYrum, fell təttit ən tənnəmənnəkawen.

I. Ideran n-əlkəttab wa

Əlkəttab ən taYaray tan n-əşşəYəl n-izirfan iga fell muşetan win meddan har şidoden nasan. Ideran win əttawaran :

- Asətrəb i muşetan meddan əd şidoden esəjni əzzənəfān :
  - o Muşe wan aYrum ;
  - o tartət n-aytedam;
  - o alqanunen;
  - o aksud meY akənnas;
  - o asənsi, amarwas, əd riba.

- asətrəb n-asəssigri ən tənnəmənnəkawen.

Tarrayt ta tazzarat : amini əd Xakimi fell igi salan

Dəffər assalaman, muşe wan ayrum yətəggin takkâyt tagget yahor a yasakun Xakimi əd aytedum net əd almawakilan n-asaggawar wan CVD ədəlilan teyaray ta əgrawan. Dəffər awa muşe adəgmi turagat yur Xakimi əjil wan aməni n-aytedum kul win ayrum.

Ənnəyat ! Kundaba iga fall-asan əşşəYəl wan tohakkan turagat tan alwaq əd əjil əlan-tu aytedum kul əfragan assa. Əgmiyat edag as eway aytedum.

Tarrayt tan sanatat : Əmənəy n-aytedan dəffər teyaray

- 1) muşe wan ayrum imməkkan adasu yiqqim harwa dat alwaq wan əmənəy fell əzəgəzday n-aytedan –d-igi assalaman.
- 2) muşe wan ayrum a-d-iməl Xakimi ədəlil n-əmənəy.
- 3) muşe wan ayrum yəga batu fell, əmarwas yamos ara twas ətaggin tu aytedum win əsuf igi-net, tadhəlt zəwwarat ta-za-tanfit aytedum wəllen, məddan əd cidoden.

Ɛmarwas yamos ŝimawiten ŝin za-taggin tətəfam iman-nawan-day tarrayt əzzəfawan əd shətsha win əshashaynaynen aŝahat ən təghəssa, əd teyaray.

Muŝe wan ayrum a-d-əməl deran net day təməwit ta. Muŝe wan ayrum yamos awedum yordan d-igi n-əsəssəgri n tāmätte əd kel agāma tənnəmənnəkawen, igarraw alhaq n-əŝŝəyəl – net. Wər imməkkan iguz ən muŝe asaggawar ən tənnəmənnəka tan əmarwas.

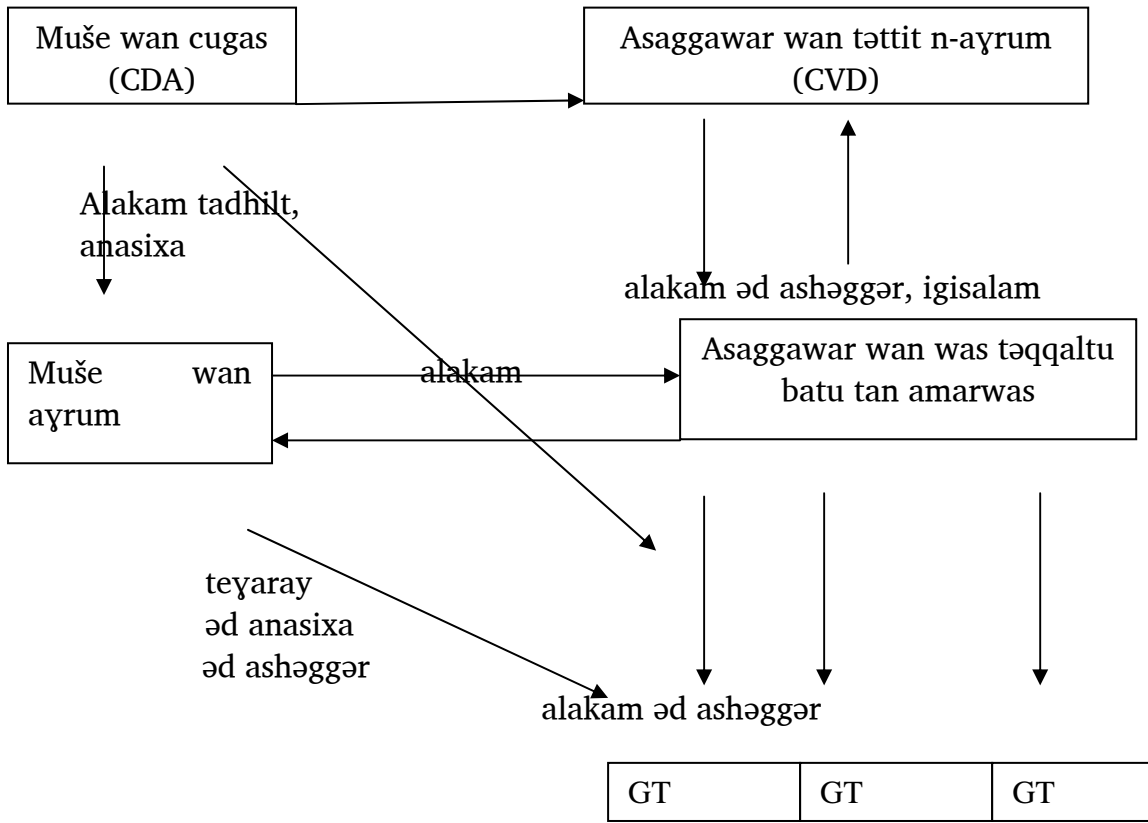
Deran win təməwət tan muŝe wan ayrum :

- Ɛqqəlat aytedan ilanən aladab, aranen aytedum, ayyiwat tədma n-as təmosan Ƴas nawan imusanan fell əmarwas.
- Aytedum n-isaggaraw əmosan imalmadan waŝŝarnin aran ləmmud wəllen, əmosan aytedum iha məylid n arat kul sər əmarwas.
- Hakkiwatan ənnəsixatan fell tətətit n-əŝŝəyəl nasan, n-ayrum nasan əd əmarwas nasan.

4) Muŝe wan ayrum əməkkan a hakkən almagna n-aljawaban ən səstanen n-aytedum n-ayrum : igi har agamad n-asaggawar wan əmarwas əd tamərt tan teyray, muŝe yəla alhaq n-əŝŝəyəl-net 15 əd 50 FCFA n-awedum kul wan asaggawar, əmal n-igət n-azrof wan muŝe.

5) Muŝe wan ayrum saknu tassayran cin təllenin day asaggawar wa əŝŝəyalan fell azruf, isaggawaran win amarwas, muŝe wan ayrum əd wan cugas (CDA) issərtaytan aŝaŝala wa :

Tassayan yər idagan win asaggawar

GT = asaggawar wan amarwas

Əşşimyir muše wan cugas :

Dəffər asəlməd, mušetan win iyirman əggarawan ashəggər wan CDA fell ikus n-ashhak as əbazan alfaydat, d-agay ən tadhəlt.

Əşşimyir, alhaq əd əzuk ən muše wan ayrum :

- Əzuk ən muše wan ayrum yamos igi n-əşşəyəlan : asəlməd əd igi n-isaggawaran əd takkayan winas əlan alwaq nasnat əkkalnin isaggawaran win əmarwasan.
- Igi əd asaggawar wan amarwas tassayan cin əşşəyəl igi takkeyt əd asədərgin.
- Igi n-əşşəyəl wa olayan əd ashici masnat fell təməwit tan isaggawaran win amarwas təqqalat takkay.
- Əmos muše wan ayrum igi lakkol mey kurdadi : kundaba, yidhal asaggawar wan amarwas akatab day alka& tanayla əd təffa n-amarwas əmos wər təlla anaktəb yəyran
- Ashəggər (n-azrof wa yinsan yamosan azrof wa yahan əssənduX, mey yitəwafan əs əmarwas, ikkət wa yinsan, ikkət ən riba).

- Æmos muše wan aȳrum igi lakkol meȳ igi kudadi, kundaba yikkan ciraw tan alqanun æd ælkadan wiyyad æn mæzdiyat n-æssændux ȳur ærræzumatan, yitawædu isalan.
- Iguz iyyan day tallit amini wan tættit n-aȳrum (CVD) fell. Tænna n-æššæȳælan æd takkayt fell cumuxutar day tallit tanaha.
- Asælmæd meȳ igi takkayt æd isaggawaran win amarwas, tælkami isæstan, fell tæmæwit iyyat æggan almawakilan yiktaban day alka&.

Muše wan aȳrum, day masnæt yifrag agamay wiyyad isaggawaran fell igi wiyyad isaggawaran æs tanna n-almawakilan day asaggawar wan amarwas tarrayan æd yewædu tadhæl net sær asaggawar wan amarwas tarrayan æd wiya& sarwis win asæmæd fell tættit n-aȳrum.

Fell aggaz n-ærræzzæk n-isaggawaran muše wan aȳrum yahor ad ælkkæm æsshæredan wina :

- ANV iwartu d-igi ænnæyat: (fell tamært tan igi amiyan) d-assa ȳur isaggawaran.
- ANV wær isædun azrof ȳur tanayla.
- ANV wær iha asaggawar day adi wær ælla amarwas wan (azrof iha æssændux, azrof wan aytedum).
- ANV wær æfræg æmmætti n-azrof næt, biya næt kundaba æs tæneddawt n-asaggawar.
- ANV wær æmmækkan agamay wiyyad izirfan win aggotnin dæffær win azzarnin.
- ANV wær æfræg asæmmætti n-alqanun wan asaggawar.
- ANV wær æfræg agamay n-azrof æmmos wær iga æššæȳæl.
- ANV wær æfræg agamay n-azrof fell amini ætigwagan æmmos wær cina.

Muše wan aȳrum itiwara dayæs igi takkayt issirtay alfaydat I aytedam hullen, tæqqalat tolos tæmæddurt aytedam.

Alhaq wan muše n-aȳrum :

- Agaraw n-ænnæsixa muše wan cugas.
- Agaraw æn tadhæl æd ænnæsixatan win muše wan cugas æd amawakilan win amarwas as tægga cimxatir day æššæȳæl.
- Agaraw n-azrof wan asaggawar dæffær akk amini yiggan day tarrayt tan amarwas, meȳ asælmæd.
- Ærruzumatan dæffær asælmæd meȳ igi n-æššæȳæl iyyan i asaggawar meȳ isaggawaran.
- Agaraw azrof æn mota, wan iminsiwan, æd wan ehan ȳur alwaq wan asælmæd meȳ amini yiga asagawar wan tættit n-aȳrum (CVD).
- Tæyya n-asaggawa æmmos wær ættægu æššæȳæl næt.

- Aggada əgıt n-əşşəyəl as təgmay asaggawar wa ittafin azrof, iyyan əşşəyəl zan nət. əşşəyəlan winas amosan farrad i muşe wan ayrum.

Muşe wan ayrum əməkkan a d-azzazzakku əsshərədan n-əşşəyəl.

Adakal n-alwashi n-igi lukkum wan asaggawar ən amarwas :

- Igi lukkum fell əşşəyəl ən muşe wan ayrum.
- Igi-n təməwit fell tadhəl i muşe.
- Shaggarat fell asəlməd day isaggawaran.
- Əkkəsət ashshak fell aminiyan win əttawagnin, d-awa təwannin.
- Əgməyat cidət ən salan n-izirfan asaggawar wan əgga muşe wan ayrum.
- Aggat-i muşetän win iyirman issalan fell aminiyan əd isəlməd win əkkanin igi win asaggawar wan təttit n-ayrum (CVD) – y – əkkalan əşşəyəl nət.
- Əktəbat cimuxutar əd talawan cin muşetän win əsuf əgməyatasan t-adhəl əd imməkkan.

Əşşimyir əd alxaq n-assaggaw n-amarwas :

- Asaggawar n-amarwas yara aladab, aggat əşşəyəl d-alamad nət, wər imməkkan ayashad n-iman ən muşe wan ayrum, aggat əşşəyəl əd alkawal wa təkalam.
- Asaggawar n-amarswas yahor a yakfu muşe wan ayrum ilalan n-əşşəyəl (alka&, ayanib, masin tan əlxəsab).
- Asaggaraw n-amarwas yifrag agamay n-əşşəyəl olayan sər muşe wan ayrum. tassay ta yər muşe wan ayrum tamos tan əşşəyəl, asaggawar n-amarwas yifrag agadal n-əşşəyəl əmmos wər cara.
- Asaggawar n-amarwas fell betu tan asəlməd yifrag agamay n-imasayalan əggin əfus yər esan.

Aytedam as ahan edag iyyan əllan ciyurad əfrag igi aratan aggotnin :

- As ikkas alxukum ifassan net day wiyyad əşşəyəlan inkən rəkkən itəyəssa (lakataraw wan əsuf wər ətəggu amagal kundaba s-azrof, təməwət tan təffa n-azrof tasoyal iguz ən lakkataraw arat izəwat) ...
- day eshak n-ərrəzəy : akkal wər tutaha tewat, wər tutaha təttit.
- Agaraw təttit ən kalan day təməwit tan tartit n-aytedam təzay wəllen fell komun i fell awedum iyyan.
- Agaraw i taqqanen mey cimuxutar n-aytedam.
- Sussuxat tasaqən yər aytedam.
- Anmədhəl yər aytedam.
- Tənaflit yər aytedam.
- Aggaz ən man.

6) Muše wan ayrum iwartu əsissəyri təməwit tan igi n-asaggawar wan amarwas :

- Tərədawt fell igi n-əşşəyələl ən benan.
- Igi n-əşşəyələl əd muše wan ayrum (ANV).
- Tərədawt fell biya mey azrof wan ANV.
- Tərədawt fell əşşəyələl.
- Tərədawt fell igət n-almawakilan (30 əd 35 aytedam).
- Tərədawt fell igi n-aminiyan day alwaq nasan.
- Tərədawt fell igi asaggawar, assaggawar wan ashəggər, asaggawar wan əşşəyələl.
- Tərədawt fell igi əd əkkal n-əlwashi fell alqanun.
- Tərədawt is təməwit tan asaggawar n-əsuf.
- Tərədawt fell tartit n-aytedam.

Muše wan ayrum yahor d-erkəb ənnəyat n-aytedam fell ilalan win asaggawar wan amarwas ənken : cisalaten, ciyəren, əssundux, ayanib, alkad əd təsəsarut.

7) Muše wan ayrum a d-igmi day meddan əd cidoden win ahan amini a d-əmələl əjil n-amini əd aytedam fell igi n-asagga wan wan amarwas, yahor d-igi cinumar i aytedum win d-osanin amini.

Tarrayt tan karadat : Amini n-igi isaggawaran win amarwas əd alqanun əd ənnizam

1) Dəffər assalaman har əyradan, muše a yagu islan – net d-ədəlil wa t-id-ewayan, da was ira igi-net fell tarrayt tan asaggawar.

❖ Tədawat n-aytedum (AG)

Igət n-aytedam win asaggawar wan amarwas kət nasan ahan tədawat n-aytedam. Tədawat aytedam (AG) tamos amini igan fell əssusuman i akk-iyyan əşşəyələl win təwarnin, d-awa tosuyan əd win hadatnin. Almawakilan əməkkalan day tarrayt tan wala-wala. day batuten əqqalnin əşşəyələl aggotnin win z-etwagginin. Aytedam kət nasan win ohanin asaggawar əllan alhaq. Akk awedum əlla alhaq, əd əzzəzzakkin əşşəyələl n-asənnəfrən n-aytedum win z-eqqəlnin almakilan n-asaggawar, əşşəyələl harwada. Əmmos asaggawar wər ətəggu əşşəyələl net, ilzamkawan a tən tashagaram, s-awas tawamaran mey əkkas. Nasan. Tədawat n-aytedum yas a yəfragan igi n-amini əmmos əllan tu cimuxutar əd əkkal wiyyad tənawen. Akk awedum wan asaggawar yəfrag əmal ən batu mey betuten əqqalnin amini. Wər ətawaggin betuten kundaba dəffər tanayla n-azrof; təfragam igi n-amini wa məqqəran. Adakkal n-əlwashi yimar is igət n-aytedum tənnəmənəkə (CG).

Tənnəmännəka tamos arat n-aytedum mey almawakilan ətiwakalan day amini wan asaggawar amosan aytedum win asaggawar. Almawakilan əntina a ətaggin a əgamayan al faydat isərtayan tənfaŋwen əd ərərəzəy, n-asaggawar. Almawakilan əməkkəlan fell asətrəb, əd esussuxi nasan wərge fell amosan xakumitan.

Tənnəmännəka təkmas karad aytedum day əlmisal : fresidan, anaylif , anaktəb. Aytedum win ətaggin isalan asaggawar.

❖ Asaggawar wa asəhggər mey aššəwil

Asaggawar wan asəhggər yitawədu tadhəl net i tənnəmännək. Ətamakalan almawakilan net day amini ən tədawat n-aytedum əd igət n alwaq ogdan əd wan tənnəmännəka. əššəyəl net asawad təməwit n-azrof, igət n-azrof wa ətwanyalan wan ərərəzumatan, igət n-azrof wa yahan əššundux data mini əd dəffər amini. Tənnəmännəka əd asaggawar wan ashəggər amosan isaggawar issidrawan ən asaggawar əggan fell təməwit olayət i əššundux.

Muşe wan ayrum əwar tu asikni tarrayt tan alqanun əd tadhəlt n-almawakilan fell igi.

Muşe wan ayrum əwar tu tolas asikni əmmuk n-alkadan win alqanunen. Iwar-tu eməl əd teyaray tasantawt əd aratan wiyyad. Alkadan olan əd win igamay əlxukam ən Nijər.

Asaggawar yəfrag ashici təkəkawen ciyad. Alqanun əd wiyyad əlkadan amosan əlkadan win əzzuzululuy ən asaggawar.

Dəffər amini, müşe yiwartu əmal ən batuta təkka igi əjil wan amini wa yikkan igi, yigmi day aytedam ad-əməllan əjil əd alwaq, yəmələt as amini ygrad əd cinumar.

Tarrayt tan əkkozət : Amini fell igi n-asaggawar win tənnəmännəka wen amarwas

Dəffər assalaman müşe a d əməl ədəlil ən takkayt. (amini).

1) Wala-wala n-almawakilan n-asaggawar

Day edag kul, tədawat n-aytedum a yitanin, əššəyəl əd tazaydart əd asətrəb n-əššəyəl dəffər ənki kundaba igi wala-wala.

Əlmisal n-almawakilan win asaggawar əmosan aytedum əssəflasnin, hakkanin almagna, əllan masnat tagget.

- Fresidant mey Fresidan
əššəyəlan :

- Føregat ən cizarf ən asaggawar,
- Akənni edag wan amini;
- Igi n-təməwit amini;
- Igi n-atarix I asaggawar;
- Agamay n esawaw fell əššəyəl n-alqanun;
- Aggaz ən təsasarut n-əssundux;
- Təkle s-isum n-asaggawar əs tamawen;
- Əttaf tartiy tan meddan əd cidoden;
- Anakad əd əkənnasan yər aytedum.

Əsshərə&an :

- Tazaydart ;
- Awdum yəllan alwaq ;
- Awedum əmallan cidət ;
- Asətrəb ;
- Masnat ;
- Isadargan, Əgmay day aytedam esəddərgin;
- Igi n-atarix n-asaggawar;
- Təlla əgərri;
- ašikəl is wiyyad ikkallan.

- Tənaktib mey anaktib

əššəyəlan :

- teyaray n-aytedam əd lambatan fell agaraw ən tanayla ;
- təffa n-amarwas i aytedam mey almawakilan win asaggawar n-amarwas ;
- əttaf n-əlxisab day alkad;
- igi n-əlxisab n-amarwas i ANV ;
- əttaf n-alkadan win iguz mey agamad nasən.

Əsshərədan :

- tazaydart ;
- awedum yəllan alwaq ;
- awedum əllan masnat ;
- əfragan igi n-ədawanay əd igi tənna awa ətwanan day amini ;
- yəllan masnat tan lakkol mey kurdadi ;
- masnat n-igi n-əlxisab.

- Anaylif mey tənaylif

- Awadum yəllan tazaydart ;
- Awedum yəllan alwaq ;
- Awedum yənnallan cidət ;
- Awedum yəllan issir wər nəqqəl awal ;
- Awedum yəllan ayiwan was yahay issir.

N.B : as ən kaw azrof, tən nəmənəkə təwartat əkkal n-alwashi yur tədawat n-aytedum.

Təwat n-aytedum əwartat igi iyyat ta daw fresidant mey Fresidan daw tənaktib ; tənaylif, anaylif mey daw anaylif. Aytedam win daw, fresidan, anaktib, anaylif əmməkkələn əntinida fell eggaz day idaggan aytedam winas əmməkkəl n-in day wala-wala əmmos əsokalan.

2) Wala-wala yur əməkkəl n-almawakilan n-asaggawar n-ashəggər.

Asaggawar wan ashəggər yilla wa das azzaran, alis mey tamtut ətiwakkal i s wala-wala. Iwartu-əttaf ən təsəsarut əntada tan əssundux, əşşəyələl nasan ola əd karad almawakilan win əkkanin əmməkkəl.

Əlmisal ən əşşəyələl wan almawakilan n-asaggawar

Əşşəyələl :

- Ashəggər əd lassafi tanayla əd ikət n-ərrəzumatan ;
- Ashəggər əd lassafi riba azrof wan banna ;
- Ashəggər əd lassafi igət n-azrof wa yahan əssundux day amini əd dəffər amini ;
- Tənna n-igət n-azrof i fresidant mey fresidan ;
- Awedum wa yazzaran. Əttaf ən təsəsarut əd əkkəni net yur amini kul, allan əd abərbər n-əssundux ;
- Əma n-igət n-izirfan.

Awa ətwaran :

- Cidət ;
- əşşəyələl olayan ;
- masnat n-igi lassafi əd shaggara s-uluy əd ashudən n-azrof ;
- təlla n-alwaq.

N.B : as aba azrof əməllat –i asaggawar n-almawakilan.

Dəffər wala-wala, almawakilan win asaggawar ad asin dat tədawat n-aytedam. Akk asaggawar, almawakilan net ad əmmələn isman nasan əd əşşəyələlan nasan.

5) Muše wan ayrum yəməl :

Igət n-elan təmal tu tədawat n-aytedum day alwaq di tədawat təhaku asaggawar turagat n-igi n-əššəyəlan net s-uluḡ.

Igi n-alwaq in-almawakilan yamos arat yittafin əsəssuxi n-əššəyəl was yitiwara ḡur san.

Alwaq wan təmust i almawakil ma zigrət ma yikkal alwaq məddəran. As iyrad alwaq n-almawakilan tədawat n-aytedum a tamanay fell igi shaggara n-əššəyəlan nasən. Amini di yahor d-igi fell masnat n-attarix n-əššəyəlan nasən day azzaman nasən, əd takkot nawa əggaḡ, əššəyəl wa yiggaḡ əd wa wər n-iga.

Amini d-i yamos ənkən telest fell əššəyəlan isaggawaran day alwaq wa əggaḡ.

Dəffər ənki muše ad-əməl takkayt ta təkka igi day amini wa d-ozalan, yisistən aytedum d-ijəl wan amini.

Tarrayt tan səmmosat : Igi n-ənnuḡ n-amini n-amarwas

Muše a d-əlməl əmmuk was itawaggu amini wan amarwas fell aytedum win wərtu n-əzday.

Asaggawar əd asaggawar wa ashəggər ikkəman fell cisalaten dat aytedum. Dat san karadat (3) ciḡərən cin wər n-əgda.

- Ta məqqərat a ciggəz azrof wan ərrəzumatan amarwas ;
- Ta das təlkatat azrof wan tanayla ;
- Ta dərrat azrof wan riba ;
- Kankaw wan kafe a ciggəz azrof wan banna meḡ tarḡəmt.

1. Allam n-amini a cagu fresidan : yəməl asaggawar əd elan net (isum n-asaggawar, ijəl n-affar n-əššəyəlan net, əjəl n-amini, igət n-aytedum net)
2. Takkayt tan əjil : Anaktib yəməl takkayt ta təkka igi yisəsten aytedum əllenttu cibəka winas ərran a taggu takkayt fell. Asan dəffər tanayla n-azrof wan əssundux. Yannu igət n-azrof wa yitwafan is amarwas day əssa adan win okkaynin.
3. Allam əd shaggara n-əssundux : anaylif ayakfu əssundux asaggawar wan ashəggər a caləm, yaggu lassafi, yannu ikət n-azrof i fresidan n-asaggawar a ciməl i tennemənnəka.
4. Tanayla : Fresidan yəməl affar ən tanayla, anaktib y-iyru ismawan n-aytedum akk-iyyan yinyəl azrof net yaggu lassafi tanayla, yage day teḡərt ta təlkatat

y-iktəb-tu fell ma yəttuwat – ənnəyat : əmmos tennemənnəka tələmad, əmmos muše yahade, aytedum ad əkfin alhaq ənmuše əd tanayla nasan.

5. Ashəggər ən tanayla : Dəffər arat kul, anaktib a yaggu lassafi a cafu asaggawar wan ashəggər. yur Fresidan əntada a cəməl i aytedum. Fresidan a yitafen alhaq i muše.
6. Ərrəzumatan : fresidan yəməl affar n-ərrəzumatan. Anaktib y-iyaru ismawan aytedam win əkka igi n-ərrəzumatan iyyan-iyyan. Anaktib yiggu azrof wan ərrəzumaten day teyərt tan məqqərab, azrof wan riba day teyərt ta təlkkəmat, igi lassafi akk alağ. Yaggu lassafi, yakfe asaggawar n-ashəggər, əkkəsət asшат. Anaktib yikatab day alkad. Awen da yur tanayla, ikəty əntada y-itawasaggar, yatwanu i fresidan. Intada yanən i almawakilan.
7. Ikət n-azrof wan əşşundux itawashaggar d-almawakilan n-ashəggər, anaktib yəməl azrof wa yahan əssundu, igət n-azrof wan əmarwas wa d-iggazan əd riba net.
8. igət n-amarwas wa yəkkan tuffa, frisikan yəməl affar ən təhakay n-amarwas. Anaktib yəsisten aytedum ikkət n-azrof wan amarwas was itiwara, yaggu əlxisab əs tadhəl ən tədawat n-aytedum.
9. Anaktib yiswəd ikkət n-azrof n-amarwas wa əttəwaran əd igət n-azrof wa yahən əşşundux. Əmmos azrof wa amarwas oggar azrof wa yahən əşşundux, yaknu lassafi net fell ashishəgdi azrof n-amarwas wa itiwaran. Anaktib yakfu imarwasan əd əmal n-isum awedum d-igət n-azrof wa yəgraw awedum. yur abbaz n-azrof n-amarwas kundaba asaggawar wan ashəgger y-ilassaf n-azrof əntada.
10. As əyrad, anaktib yahor d-igi n-əlxisab n-azrof kət net wan amarwas wa əgrawan aytedam, fresidan yəməl ikət n-azrof i tennemənnəka ;
11. Ashəggər n-əşşundux : asaggawar n-ashəggər yagu lassafi azrof wa d-aggolazan yage day əşşundux egas yitəwara igət n-azrof yolla əd lassafi wan anaktib day alka&.
12. Asaggawar n-ashəggər yihər əşşundux yakfay anaylif.
13. Fresidan yəməl tədawat Fresidan yəməl tədawat n-aytedum awa d-aggolazan day əşşundux.

Ənnəyat : Anaylif wər ədəs azrof faw. Yamos əmaggaz n-iziefan yəs əd ənnal n-igət nasan yur amini. Yisaggad day igət n-azrof iguz mey agamad day akk amini fell əkkas n-ashhak d-igət n-azrof wa yətwaran dəffər amini d-awa yahan əşşundux.

tanafla n-azrof žfragan affar Eur igi n-žnnuE n-amini n-amarwas, džffžr amini wan žlmisal tžfa n-azrof.

Fell masnat n-əlmisal əd igi təməwit tan amini d-igi amarwas, muše n-ayrum yahor d-igi n-almawakilan n-amarwas win ahan əlmisal kuda iyyan day tallit. Dəffər amini, muše yahor əd əmal takkayt tan amini wa d-ozalan, əd əsistan d-ijəl, fresidan yassalam I aytedam.

Tarrayt tan sədisat: amini wan asəlməd fell akkəni n-akkənas

1) Dəffər assaloman, muše n-aɣrum yəməl batu əd takkayt tan amini yəməl ədawaney wan arzika.

Ədawanay :

Day tənnəmənnəka SONAKA, ARZIKA, awedum ən tənnəmənnəka yigraw amarwas 10.000F, day əşşundux-igaci n-azrof y-iggaz day tayara tan azalof ən tabarnet. As əgga karadat essayatan alwaq wan ərruzumatan-y-iga. ARZIKA wər əlla azrof n-arrizam (11.000F : əlarwas əd riba net) yinna wər əkka amini wan tənnəmənnəka fell-as abass azrof n-arrizam. Aɣiwan net, tamtut, daw amadal olkantı. Aəsan fell tayara net tægga day aɣrum. Yəgraw amarwas ɣur alis iyyan n-aɣrum fell arizam ən tənnəmənnəka, təwartu takrakit. As ərzam əmarwas, yigmad tənnəmənnəka.

Muše wan aɣrum yəmay day aytedum win tənnəmənnəka n-amarwas :

- Ma todman day əlqissat tan ?
- Ma fell təya əlqissat ta ? əddəlilan nət ?
- Ma əmmasən əsəbaban n-əlqissat ta ?
- Ma əmmosan taqqanen cina ?
- Məni təmiwitan cinas ahornat d-agaraw ?
- day tədma medan win tənnəmənnəkaahoran d-igi awa ?
- ma hay yaggu ARZIKA ?

2) Muše wan aɣrum yəməl alməyna n-ekkənas :

Ekkənas yamos aksəd ɣər əsshin aytedum meɣ aytedum win aggotnin fell agaraw ən tənfaɣwen (əlmisal ɣər əsshin aytedum meɣ əssanatat tənnəmənnəkaxen).
Ekkənas itawagu fell betutten, ɣər aytedum, arat n-ədənət, fell cishit.

Muše wan aɣrum yəməl as ekkənas illa affar net, d-assak net, əd aɣurud net :

- Todra ənta affar n-ekkənas (agatana əlmisal) ;
- Ikkewan ənta əsəbab n-ekkənas (agamay n-əsəbab)
- Izlan əd aratan ənti aysu&.

Əmmos əsəbab əd affar ətwagaran wandu, əgmiyat aɣurud

3) Muše wan aɣrum yəməl əlmisal ən wiyyad ikkənasan day tənnəmənnəkawen n-amarwas :

- Tara man ;

- Tənanawen wər olan ;
- Iban issir ;
- Iban n-əbaz n-ellam ;
- Iban cidit ;
- Karmataw ;
- Tənnənufuka ;
- Iban-igi tanayla, day alwaq ;
- Iban nassa yur amini ;
- Iban ərrezumatan ən riba ;
- Igannatan n-aytedam win amarwas ;
- Timərit yər aytedam.

Wiyad əlmisal win əsəbab n-əkkənas day tənnəmənnəkaxen :

- Təzunt, takkat day tənnəmənnəka ;
- Takkat day ayiwan mey temate ;
- Təttit n-əşşundux təzzəkət;
- Iban salan;
- Ark əşşəyəl;
- Ajəb bərəji tənnəmənnəka ;
- Anakaw n-azrof ;
- Wər imməkkan ayashad n-iman awedum mey aytedum tənnəmənnəka;
- Affanaz ən frojetan win təttit n-akkal.

Dəffər amini, muşe wan ayrum yəməl, takkayt tan amini yisəsten əd əjil net.

Tarrayt tan əssayat : amini n-asəlməd fell aggaz n-imutag mey asinsi n-azrof

1) Aggaz n-imutag tamos tarrayt fell təbbəlant əd addan win wər n-oley, mey elan.

Tənfa net :

- Igi n-amasa fell affar n-əşşəyəl wa taha tənfa ;
- Agaraw ən deran, igi n-elan təməwit (azalaf, aşikəl, akaras nan)
- Affanaz n-aratan win əkkan assa ;
- Asə, əzfəs n-aggal, amarwas.

2) Muşe wan ayrum yahor əd asərtan aytedum manos amarwas n-awedum əd amarwas n-aytedum :

- Amarwas n-aytedum iyyan tərmaḍ as tətamatat wər təgregan agadal n-ayyat-mas azrof meḡ anməḍhal ;
- Amarwas n-aytedum wər əggəru alwaq kul, yilla riba net iyyat tarrayt net aggaraw n-amarwas aggən.

Muše yanu amarwas wan aytedam yitiwara fell tadhəlt day azrof was insan kundaba yəkkal iyagen. Amini wan tənnəmənnəka əttafin aytedum alwaq n-amini fawda, arət di anmənnək əḍ eməshəwar, əḍ anməḍhal.

Əllantu, ark aratan wiyaḍ :

- Iban n-agaraw n-azrof day alwaq,
- Təzunt n-anakaw n-azrof ḡur aytedum.

3) Muše yiwar tu əmal i aytedum ənnuyān n-amarwas dəffər amini, muše yəməl takkayt ta təkkaḱ igi day amini wa d-ozalan, d-alwaq əḍ ijəl i aytedam, fresidan yaggu cinumar.

Tarrayt tan əffamat : amini n-asəlməḍ fell amarwas

1) Dəffər assalam muše yəməl takkayt tan amini yisəsten aytedum manos amarwas, yanu əmmək n-amarwas.

Amarwas yamos ara twas awedum iyyan meḡ asaggawar yorda əs tahakay tənfa egas d-ərruzumaten day alwaq akkəd riba net.

2) Muše n-ayrum yəsəsten i aytedam əmal tənfaḡen n-amarwas ən tənnəmənnəka :

Tənfaḡen n-agaraw n-amrwas day tənnəmənnəka amosan :

- Agaraw day issir ;
- Alwaq meḡ tamərt tan ərrəzumaten əḍ riba wər əḍgəzan ;
- Arazam y-itawagu igi iyyan ;
- Riba tamos tan aytedum kul ;
- Amarwas day tənnəmənnəka wər yamos farad ;
- Aytedum win wər arran amarwas əfragan ashinsi n-azrof.

3) Muše wan ayrum yirakab ənnəyat n-aytedam fell tarrayan ciyaḍ ənken attarix wan Xadiza :

Attarix ən Xadiza :

Xadiza təkka amarwas ən 25.000 fca day tənnəmənnəka – tægga masatan ə fankətan fell ismawan ən tabarar net. Əkkoz adan dəffər ismawan osa-du əjil wan ərruzumatan ən tənnəmənnəka, wər təfreg arrazam təkka kanti n-ayrum təkka-du amarwas ən 27.500 fcfa (25.000fcfa + 2.500fcfa win riba) yur attajiri was tənna adas tərzum əjil weda. Təkka amini wan tənnəmənnəka, tərzam, təkka-du iyyan amarwas wan 28.000fcfa ; azrof way tewaytu yur attajiri yisəstan əd riba net 500fcfa. Əssayat əd ijəl n-ərruzumatan osan du. Xadiza yahor a-tərzum 38.000fcfa (28.000fcfa + 2.800fcfa əd riba) win əššundux, təkka tolas yur attajiri fell agaraw n-iyyan amarwas. yur amini, aytedum, day igət nasan, ənən ad-əggin tərzum n-azroaf wanəššundux. Xadiza tərzam amarwas net, cidoden əgginat tərzum. Talaqqay Xadiza akk tamtut təgraw 20.000fcfa ənta əwartat 30.800fcfa + 500fcfa day adi əqqalan 31.300fcfa win attajiri, abas 11.300fcfa wər təllen.

Ənniyat : əllan-tan əmarwas winas taken tənfa əd win wər n-oley : amarwas wər ətəməkkəl kundaba as təlle ənniyat n-arazamnet. Amarwas yamos tayara n-awedam iyyan wa cikalan ənta hay tərzuman.

4) Muše wan ayrum yisəsten ənnuyan n-amarwas winas ahan tənnəmənnəka tan amarwas ?

Amarwas day igət net yamos azrof yitawafen day alwaq tənnəmənnəka təfra igi wiyad ənnuyan n-amarwas wər n-ola əd asinsi day tənnəmənnəka. Ellan-tu wiyad ənnuyan ən amarwas : azrof meyarat iyyan. ənnuyan amarwas ogdan mey wər agdan day tənnəmənnəka : iyyan amarwas day alwaq məddəran, wan gare gare, mey alwaq zagren. Ənnuyan n-amarwas winas əgmadandu day asinsi əd təffa n-amarwas ogdan əd tarra tan tənnəmənnəka ahoran d-igi takkayt day tədawat n-aytedum. Əmmos tənnəmənnəka, day əššəyəlan net tægga wiyad ənnuyan amarwas, ad-əggin alqanunen əd əsshərə&an.

Dəffər amini, muše wan ayrum yəməl takkayt mey betu ta təkka igi amini wa d-ozalan yigmi day san ijəl n-amini Fresidan yagasan cinumar.

Tarrayt tan tərumat : amini n-asəlməd n-agaraw ən riba əd bana mey aksud

1) Dəffər assalaman muše yiməl takkayt ta təkka igi day amini. Yiməl əlmisal wan zuwayra yigmay day aytedam :

Zuwayra təkfa tənarag net tayyint fell igi masatan. As təyrad asiyyəi tasoyal du tayyint əd masatan.

Ma fell as təgga ara twa ?

Mini əlməyna masatan ?

2) Muše wan ayrum yiməl agaraw ən riba wan tənnəmənnəka day əşşəyələ net. Yam agaraw ən riba yamos ənkən goraw dəffər əşşəyələ i awedum. Riba tamos azrof was əggaz du is amarwas wan tənnəmənnəka təgga fell aytedum.

3) Muše yiməl bana mey aksud tamos ənkən azrof wa yirrazam awedum dəffər bana. Tənnəmənnəka a yimalan igit n-azrof wa yikka awedum arazam dəffər bana. Izirfan ən bana ən shacin azrof wan əşşundux əmosan tasantawt iyyat, əmosan izirfan n-aytedum kul.

Dəffər amini, muše yagu cinumar i aytedum, Fresidan yassalam tan.

Tisərdaf 1

ALKA% N-AMARWAS

Isum n-ayrum :

Isum ən tənnəmənnəka :

Ɛjil n-aggawar n-marwas	Isumawan aytedam win amarwas	Amarwas				Ɛrruzumaten			
		Amarwas wa əməkalan	Riba	Igət n-azrof wan arrazam	Igi n-ufus wan əməkəl	Date de remboursement (Ranar biya)	Ɛjil wan arazam	Igət n- azrof wa ətwanza man	Igi n-ufus wan arazam

(əššəyəl wan anaktib)

Tisærdaf 2

ALKAD WAN ASINSI N-AZROF DAY ƏŞŞUNDUX AWATAY .....

Isum n-ayrum :

Isum ən tənnəmännəka :

Tallit	Iguz n-aytedum day tallit	Agamad n-aytedum day tallit	Igət n-aytedum	tanayla day tallit	Ikət n-azrof wan əşşundux day tallit	Amarwas day tallit	Iget n-aytedum win əkkalan amarwas	Azrof wa d-aggolazan day əşşundux

(əşşəyəl wan anaktib wan tənnəmännəka)

Tisərdaf 3

ALKA% ƏN SALAN WIN TƏNNƏMƏNNƏKA AKK KARAD CILIL

Kommin :

isum ən tənnəmənnəka :

Isum n-ayrum :

igət n-aytedam :

Ijəl n-agaraw ən salan :

ijəl n-amini :

1. Ma tamos əduka& n-aytedam win osanin amini kuda 3/4 ? Ədəlil :	
2. Tanayla tətagu fawda ? Ədəlil:	
3. Asaggawar ətaggu əşşəyələ net ? Ədəlil :	
4. almawakilan ən tənnəmənnəka ən taggin takkayt ? Ədəlil :	
5. Alaqannun olay ? Ədəlil :	
6. Alqanun əlkamanas aytedum ? Ədəlil :	
7. igət n-azrof wa wər ətwarzaman yahan daw 2% ? ədəlil :	
8. igət n-aytedam win wər n-ərzəm azrof nasanahan yur 3% ? Ədəlil :	
9. igət n-azrof n-amarwas okay 50% d-azrof wa ənsan ? Ədəlil :	
10.aytedam win əgraw amarwas okkayan 75% win tənnəmənnəka ? Ədəlil :	
Ikət (akk tətəbəqət təgga fel 1 mey)	
9 har 10 tətəbəqət : tənnəmənnəka təylas	
7 har 8 tətəbəqət : tənnəmənnəka tənid	
5 har 6 tətəbəqət : tənnəmənnəka təfrag	
Igi n-ufus wan Fresidan	
Igi n-ufus wan Muşe n-ayrum	
Igi n-ufus wan Muşe cugas	

– Kala təgrawam asa muşe tan wiyyad wərge muşe wan cugas, yo mey kala ?
Ədəlil :

– Əllan-tan asərtanan win igi wiyyad əşşunduxan ən daw tənnəmənnəka ? əmmos
yo əmmətət ismawan ən yərman.

(Akabab ən muşe wan cugas)

Tisərdaf 4**ALKA% N-AMARWAS**

	Tənnəmənnəka					
Igət n-aytedam						
Iguz						
Agamad						
Igət n-amini win ətwagan						
Takkayt ta təwaggat						
Azrof wan tanayla						
Ikət ən tanayla						
Alwaq						
Iban tanayla						
Igət aytedam win yaha amarwas						

(İşşəyl ən muše wan ayrum)

Tisærdaf 5

ALKA% EN TANAYLA

Isum n-ayrum :

Isum en tænnæmænnæka :

Limaraw	TanayLa (1)	TanayLa (2)	TanayLa (3)	TanayLa (4)	TanayLa (5)	TanayLa (6)
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						
10						
11						
12						
13						
14	N					
15						
16						
17						
18						
19						
20						
21						
22						
23						
24						
25						
26						
27						
28						
29						
30						

Tisærdaf 6

ALQANUN ƐN TƐNNƐMƐNNƐKA TAN AMARWAS

Ayrum :----- tƐnnƐmƐnnƐka -----

IjƐl n-igi Ɛn tƐnnƐmƐnnƐka : -----

IjƐl n-igi n-alqanun :-----

IjƐl n-amini :-----

IkƐt n-azrof wan tanayla :-----

TƐtƐbƐqqƐt :

- Asaggawar yi wartu ƐŝŝƐyƐl wan amarwas ;
- Ɛrruzumatan win banna mey aksud Ɛtawagin day edag iyyan ;
- Asaggawar Ɛd asaggawar wan ashƐggƐr Ɛtamakalan fell elan .....
Ahan daw tƐdawat tan aytedum ;
- TƐdawat tan aytedam yur affar mey dƐffƐr amini a tƐsin fell awa d-aggolazam
day Ɛŝŝundux.

ƐSSHƐRƐ%AN WIN ƐMƐKKƐL

ƐSSHƐRƐ%AN WIN AMARWAS

ƐSSHƐRƐ%AN WIN ARAZAM

ƐSSHƐRƐ%AN WIN IBAN ARAZAM

AGAMAD N-AWEDUM

- Werge issil :

- Issil :

- Tamattan :

Təlla n-amarwas :

Wər əlla amarwas :

ƏSSHƏRƏ%AN WIN AZROF N-AYTEDAM :

- tanayla : .....
- alwaq : .....
- as əmut awedum : .....

IDERAN ƏN TƏNNƏMƏNNƏKA :

WIYYAD ARATAN :

Tisərdaf 7

ELMISAL N-ALQANUN EN TƏNNƏMƏNNƏKA N-AMARWAS

Tasantawt I : igi əd isum

Əsshərəd 1 : igi əd isum

Ətiwaga tnat N° 96.067 day 9 ən tallit tan sebtambər 1996 fell tənnəmənnəkawen N° 96.430/ƏRN/MAG/EL tan amarwas tan ayrum wan ..... isum net
.....

Əsshərəd 2 : tənnəmənnəka tan amarwas təfrag igi elan har 99 kundaba ara twa igmadan yur tidawat tan aytedam. Təlla buraw nət day ayrum wan
.....

Əsshərəd 3 : tənnəmənnəka təkkaras fell aytedam win ayrum wan
..... əd ciyarmaten əd iyawnaten.

Tasan tawt II : Deran əd əşşəyəlan net

Əsshərəd 4 : tənnəmənnəka təlla ideran fell ashidu n-azrof wan aytedam

Əsshərəd 5 : Akkal

Tənnəmənnəka tan amarwas tətəggu əşşəyəlan net day ayrum .....
mey day edag iyyan.

Tasantawt III : Iguz əd ənəkkəs

Əsshərəd 6 : Iguz : awedum kul was əksar ayrum yifrag iguz əmmos orda əd alqanunen win tənnəmənnəka əd əsshərədan n-iguz win təgga tədawat tan aytedum.

Əsshərəd 7 : Agamada mey, ikkus, əkərkər :

Yitawakarkar awedum əmmos abas :

- As tdawat n-aytedum 2/3 əkasan awedum ;
- Agamad n-awedum is man net, iba mey tamatant mey iban teyittay.

As igmad awedum is man net, yifrag agaraw n-azrof net wa yəsinsa, əd wan tanayla ...)

Əsshərəd 8 : Alhaq n-aytedum

- Akatab n-isum fell alkad ən tənnəmənnəka ;
- Assa, adakal ən batu, igi wala-wala, day tədawat tan ;
- Əməkkəl day idaggan mey asaggawar wan ashəggər ;
- Agaraw ən tənfa wen cin tənnəmənnəka win təhaku ;
- Iguz, agaraw ən salan əd alamad win əgarawan aytedum ən tənnəmənnəka ;
- Agamay ən shaggara day əşşəyəlan ən tənnəmənnəka ;
- Agamad day tənnəmənnəka əd agaraw n-azrof net.

Əsshərəd 9 : Əzuk n-aytedum ən tənnəmənnəka

- əşşəyəl əd alqanunen ;
- lukum ən tənawen cin təkka tədawat tan aytedum əd asaggawar day təməwit tan alqanun ;
- assa faw yur amini mey alamad win tətəggu tənnəmənnək ;
- igi n-əşşəyəlan win taha tənfa fell aytedum ;
- tanayla n-izirfan winas təggən tədawat n-aytedum;
- arazam, day adi, azrof ən bana mey aksud winas əktaban day alqanun wan tənnəmənnəka;
- igi eyaf iyyan fell əlwashi ən tənnəmənnəka.

Əsshərəd 10 : Azrof wan bana : Azrof wan bana yitawagmay day aytedum as iga awedum, aksud mey bana, əktaban day alqanun.

Tasantawt IV : Əlxukumat – Təməwit

Əsshərəd 11 : isaggawaran win tənnəmənnəka amosan :

- tədawat n-aytedam (â) təkmasat igət n-aytedam,
- asaggawar, yətimakkal day tədawat n-aytedam ;
- asaggawar wan ashəggər mey wan assawa&.

Æsshæred 12 : Tædawat n-aytedam

Kæt nasan aytedam win ahan tænnæmænnæka æmmosan aytedam æn tædawat n-aytedam. Tædawat n-aytedam togar arat kul ænta a tælla tænawen kul.

Imuzaran net æmækkalan æs wala-wala day tædawat n-aytedum. Aytedam net olan, ællan alhaq day tænnæmænnæka. As iga wala-wala, tanat tan « alis, alkad net » a ættawagin.

Akk awedum ælla turagat n-ækkal mey yamakkal ænta day isaggawara win tænnæmænnæka, mey tænnæmænnæka man net.

Tædawat n-aytedam ænta a yazaran, æsshæyæl æd wan asaggawar winze taggu. Æmmos asaggawar wær ætæggæ æsshæyæl net s-uluq, tædawat n-aytedam tæfrag asæmmætinet. Tædawat n-aytedam yæs a yælla turagat n-asæmmæti. Æmmos tæmænit n-æsshæyæl wær tægga tædawat n-aytedam tæfrag igi n-amini day æturub aytedam ad æggin takkayt fell cimuxutar æd ækkal n-alwashi. Amini wan tædawat n-aytedam yitawagu as ærdan igæt n-aytedam.

Æsshæred 13 : Asaggawar

Asaggawar yamos arat n-aytedam æmækkalnin day tædawat n-aytedam winas ahan tænnæmænnæka. Aytedam di iwartan igi n-æsshæyæl d alfaydat isærtayan tænfawen tænnæmænnæka. Aytedam n-asaggawar ætamakkalan fell æbæred nasan. Asaggawar yikmas karad aytedam : Fresidan iyyan, anaylif iyyan, anaktib iyyan. Aytedam wini æmallan æsshæyæl nasanyur tædawat n-aytedam.

Æsshæred 14 : asaggawar wan ashæggær (CC/S)

Asaggawar wan ashæggær yitaway-du tadhæl net s-asaggawar yitamakkal yur tædawat, æsshæyæl net ola æd asaggawar. æsshæyæl net ashæggær n-izirfan, tanayla, æd arazam, azrof wan æsshundux dat æd dæffær amini.

Asaggawar yæwad æd ættaf cisusura n-æsshundux. Ahan-tu karad aytedam æmallan n-æsshæyæl nasan yur tædawat n-aytedam. Asaggawar æd asaggawar n-ashæggær amosan citawen æn tænnæmænnæka fell-as æsshæyælan fawda day tæmæwit n-æsshundux.

Tasantawt V : Ærræzay n-æsshæyælan æn tænnæmænnæka

Æsshæred 15: Ærræzay æn tænnæmænnæka amosan mey ætawagrawen day :

- tanayla n-azrof day alwaq wa tægga tædawat tan aytedam (AG) ifasan n-aytedam mey tanayla n-azrof wan tænnæmænnæka. Izirfan wina tætaggu tænnæmænnæka æsshæyæl sær san yur tæffa n-amarwas.
- Riba ten win tæggaraw tænnæmænnæka as tækfa amarwas. Ribaten win tæhatu wær olen æs tænnæmænnæka : yaha yur 5 har 10%
- Azrof wan bana was wær ælkam awedum alqanun;

- Tənfawen n-əşşəyəlan ən tənnəmənnəka (isudar, cuwugas etc).
- Ilalan n-əşşəyəl : əşşundux wan igi n-azrof ;
- Azrof n-iguz day tənnəmənnəka , yamosan wan aytedam, kul egas riba n-azrof di yamos wan tənnəmənnəka.
- Azrof wan tadhəl : yamosan azrof wa təgraw tənnəmənnəka yur Froje iyyan mey iyyat tadhəl.

Tasantawt VI : Tənawen n-ayəru&

Əsshərəd 16 : əsəmməti n-alqanun

Cinaden cin əsəmməti n-alqanun ətamakalan yur tədawat n-aytedum as okkayan 2/3 n-aytedam win əllanin.

Əsshərəd 17 : Awiziwiz ən tənnəmənnəka

Tətawazawaz tənnəmənnəka as təməkkal tanat 3/4 n-aytedam.

Əsshərəd 18 : Alqanun əd əsshərədan net ifragan aggay mey əmal ən wiyyad tənnawen.

Ətiwarda əjil,

Tayaray əd igi n-əfus wan :

Fresidan